

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-56-07

Druk nr 1778
Warszawa, 30 maja 2007 r.

Pan
Ludwik Dorn
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

-o zmianie ustawy o ochronie granicy państwowej oraz ustawy o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw wraz z projektem aktu wykonawczego.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

(-) Jarosław Kaczyński

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o ochronie granicy państwowej oraz ustawy o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw

Art. 1. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. z 2005 r. Nr 226, poz. 1944) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Art. 14. 1. Przekraczanie granicy państwowej jest dozwolone na podstawie dokumentów uprawniających do jej przekroczenia.

2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, określają odrębne przepisy, w tym umowy międzynarodowe, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, lub przepisy prawa Unii Europejskiej.”;

2) po art. 14 dodaje się art. 14a w brzmieniu:

„Art. 14a. Przekraczanie granicy państwowej stanowiącej granicę wewnętrzną w rozumieniu przepisów rozporządzenia (WE) nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. ustanawiającego wspólnotowy kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz.Urz. UE

L 105 z 13.04.2006, str. 1), zwanego dalej „kodeksem granicznym Schengen”, dozwolone jest przez przeznaczone oraz otwarte dla ruchu granicznego przejścia graniczne, z uwzględnieniem postanowień umów międzynarodowych wiążących Rzeczpospolitą Polską.”;

3) w art. 15:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osoby przekraczające granicę państwową obowiązane są poddać się kontroli granicznej, w zakresie określonym kodeksem granicznym Schengen oraz innymi przepisami odrębnymi, wykonywanej przez uprawnionych funkcjonariuszy Straży Granicznej.”,

b) uchyla się ust. 2;

4) w art. 16 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej oraz ministrami właściwymi do spraw gospodarki morskiej i transportu określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania zasięgu terytorialnego przejść granicznych oraz podmioty właściwe w tych sprawach, a także szczegółowe obowiązki podmiotów uczestniczących w prowadzeniu komunikacji międzynarodowej wobec organów działających w przejściach granicznych, uwzględniając możliwość ograniczenia tych obowiązków w sytuacjach szczególnych.”;

5) po art. 19 dodaje się art. 19a w brzmieniu:

„Art. 19a. Przepis art. 14a traci moc z dniem określonym w decyzji Rady dotyczącej pełnego stosowania dorobku Schengen w Rzeczypospolitej Polskiej.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 22 kwietnia 2005 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 90, poz. 757) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) po art. 17 dodaje się art. 17a i 17b w brzmieniu:

„Art. 17a. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w drodze rozporządzenia, przywraca tymczasowo, przedłuża lub znosi kontrolę graniczną osób przekraczających granicę państwową stanowiącą granicę wewnętrzną w rozumieniu przepisów kodeksu granicznego Schengen, uwzględniając warunki i procedury przywracania i przedłużania kontroli granicznej osób określone w tych przepisach.

Art. 17b. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje obiektów i wyposażenie, których utrzymanie jest niezbędne do sprawnego przywrócenia kontroli granicznej osób, o której mowa w art. 17a, oraz organy zobowiązane do ich utrzymania, uwzględniając wykorzystanie obiektów i wyposażenia przejść granicznych zniesionych w związku z decyzją Rady dotyczącą pełnego stosowania

dorobku Schengen w Rzeczypospolitej
Polskiej.”.”;

2) w art. 26 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) art. 2 pkt 7, który wchodzi w życie z dniem określonym
w decyzji Rady dotyczącej pełnego stosowania
dorobku Schengen w Rzeczypospolitej Polskiej.”.

Art. 3. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie
art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy
państwowej zachowują moc do czasu wydania przepisów wykonawczych na
podstawie art. 16 ust. 3a ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie
granicy państwowej, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej niż
przez okres 12 miesięcy.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie granicy państwowej oraz ustawy o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw stanowi element działań legislacyjnych podejmowanych w związku z trwającymi przygotowaniem do pełnego stosowania dorobku Schengen w Rzeczypospolitej Polskiej. Nowelizacja ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. z 2005 r. Nr 226, poz. 1944) oraz ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 90, poz. 757) uwzględnia zmiany prawa Unii Europejskiej dotyczące problematyki przepływu osób przez granice. Przyjmowanie wspólnych środków w zakresie przekraczania granic wewnętrznych oraz kontroli na granicach zewnętrznych stanowi podstawowy element wspólnej polityki zarządzania granicami zewnętrznymi UE, w celu zapewnienia właściwych standardów ich ochrony. Rzeczpospolita Polska będąca na etapie zaawansowanego procesu dostosowawczego do standardów prawa wspólnotowego w zakresie dorobku Schengen musi na bieżąco uwzględniać w działaniach prawnych oraz praktyce funkcjonowania służb granicznych zmiany zachodzące w regulacjach wspólnotowych w obszarze ochrony granic i przepływu osób przez granice.

Zmiany w ustawie o ochronie granicy państwowej, w zakresie regulacji dotyczących zasad przekraczania granicy państwowej, mają charakter porządkujący. Ich wprowadzenie służy stworzeniu jednoznacznego stanu prawnego przez uchylenie przepisów krajowych regulujących materię objętą bezpośrednio obowiązującymi przepisami Unii Europejskiej w tym obszarze. W proponowanych w projekcie ustawy rozwiązaniach uwzględnia się przepisy rozporządzenia (WE) nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. ustanawiającego wspólnotowy kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz.Urz UE L 105 z 13.04.2006), zwanego dalej „kodeksem granicznym Schengen”. Kodeks graniczny Schengen stanowi kompleksową regulację zasad przekraczania granic, aktualizuje je i rozwija, a także stanowi konsolidację licznych aktów prawnych UE, regulujących dotychczas kwestie związane z przepływem osób

przez granice. Zgodnie z pkt 29 preambuły do kodeksu granicznego Schengen art. 1 zdanie pierwsze, art. 5 ust. 4 lit. a, tytuł III i przepisy tytułu II oraz załączniki odnoszące się do Systemu Informacyjnego Schengen stanowią przepisy oparte na dorobku Schengen lub związane z tym dorobkiem w inny sposób w rozumieniu art. 3 ust. 2 Aktu przystąpienia z 2003 r. Oznacza to, że Rzeczpospolita Polska jako państwo członkowskie UE jest związana wskazanymi przepisami kodeksu, ale nie stosuje ich do czasu wydania przez Radę decyzji dotyczącej pełnego stosowania dorobku Schengen w Rzeczypospolitej Polskiej, będącej następstwem spełnienia warunków niezbędnych do zniesienia kontroli osób na granicy wewnętrznej.

W ustawie o ochronie granicy państwowej wprowadza się następujące zmiany:

1) nadaje się nowe brzmienie przepisowi art. 14:

- ust. 1 stanowi zasadę, zgodnie z którą przekraczanie granicy państwowej dozwolone jest na podstawie dokumentów uprawniających do przekroczenia granicy państwowej. Pozostałe zasady i warunki przekraczania granicy określa aktualnie kodeks graniczny Schengen,
- w zakresie dokumentów uprawniających do przekroczenia granicy, jako źródło prawa określające takie dokumenty wskazane zostały przepisy odrębne, w tym umowy międzynarodowe, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, a także przepisy prawa Unii Europejskiej (art. 14 ust. 2).

W proponowanym art. 14 pominięto ust. 2 i 3 (w ich dotychczasowym brzmieniu), stanowiące o dopuszczalności przekraczania granicy państwowej poza przejściami granicznymi na warunkach i w sposób ustalony w umowach międzynarodowych zawartych z sąsiednimi państwami oraz o nienaruszaniu prawa nieszkodliwego przepływu przez polskie morze terytorialne. Powyższe regulacje ustanowione zostały w 1990 r., a więc w okresie, w którym nie był konstytucyjnie określony system źródeł prawa. Wejście w życie Konstytucji z 1997 r., ustalającej system źródeł prawa oraz przystąpienie do Unii Europejskiej i łączące się z tym bezpośrednio stosowanie prawa unijnego w Rzeczypospolitej Polskiej, uzasadnia odstępianie od wskazania przez ustawodawcę źródeł prawa

międzynarodowego regulującego warunki przekraczania granicy państwowej. Obowiązek przestrzegania prawa nieszkodliwego przepływu wynika bezpośrednio z umowy międzynarodowej (Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza ratyfikowana na podstawie ustawy z dnia 10 lipca 1998 r.). Nakaz ten wynika także z art. 9 Konstytucji RP, który stanowi o obowiązku przestrzegania wiążącego Rzeczpospolitą Polską prawa międzynarodowego. W związku z powyższym wskazane przepisy pełniły w ustawie rolę jedynie informacyjną, gdyż jak wskazano wyżej obowiązek przestrzegania postanowień umów międzynarodowych ma inne źródła niż przedmiotowa ustawa. Należy także zauważyć, że w art. 4 ust. 2 kodeksu granicznego Schengen zostały wskazane wyjątki od obowiązku przekraczania granic zewnętrznych jedynie na przejściach granicznych i w ustalonych godzinach ich otwarcia. W związku z tym pozostawienie w przepisach prawa krajowego przepisów odnoszących się także do wyjątków od powyższej zasady mogłoby rodzić zarzut braku jasności i pewności co do źródła istnienia danego prawa (czy jest nim prawo krajowe, czy prawo wspólnotowe). Pominięcie w art. 14 ust. 2 i 3 nie oznacza odejścia od przestrzegania wiążących Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych, a jedynie ma na celu dostosowanie i uwzględnienie obowiązujących bezpośrednio w tym zakresie przepisów kodeksu granicznego Schengen,

- 2) dodaje się nowy art. 14a. Zgodnie z tym przepisem przekraczanie granicy państwowej, stanowiącej granicę wewnętrzną w rozumieniu kodeksu granicznego Schengen, dozwolone jest przez przeznaczone oraz otwarte dla ruchu przejścia graniczne. W związku z wejściem w życie kodeksu granicznego Schengen wskazana zasada została wyrażona w art. 4 ust. 1 tego kodeksu. Dotyczy ona jednak tylko granicy zewnętrznej, gdyż kodeks graniczny Schengen reguluje zasady przekraczania granic zewnętrznych państw członkowskich Unii Europejskiej. Powyższą zasadę należy zastosować odpowiednio do granic Rzeczypospolitej Polskiej z innymi państwami członkowskimi. Dodawany nowy przepis art. 19a przewiduje utratę mocy art. 14a z dniem określonym w decyzji Rady dotyczącej pełnego stosowania dorobku Schengen w Rzeczypospolitej Polskiej.

Przepis art. 14a ma obowiązywać w ograniczonym czasie i jego wyeliminowanie z systemu prawnego, w związku z wystąpieniem zdarzenia przyszłego, jakim będzie wydanie przedmiotowej decyzji Rady, jest konieczne. Przedmiotowy przepis normuje wyjątkową sytuację, jaka ma miejsce na granicy wewnętrznej w rozumieniu kodeksu granicznego Schengen. Na granicy tej utrzymana została czasowo kontrola graniczna osób, a tym samym konieczne jest utrzymanie obowiązku przekraczania tej granicy przez przejścia graniczne, aby kontrola ta mogła być skutecznie prowadzona. Sytuacja ta ulegnie zmianie z dniem określonym w decyzji Rady dotyczącej pełnego stosowania dorobku Schengen w Rzeczypospolitej Polskiej, kiedy zacznie obowiązywać art. 20 (i następne) kodeksu granicznego Schengen, co będzie oznaczało możliwość przekraczania granic wewnętrznych w każdym miejscu, bez konieczności poddawania się kontroli granicznej,

- 3) w art. 15 – zgodnie z nowym brzmieniem ust. 1 funkcjonariusze Straży Granicznej dokonują kontroli granicznej, w zakresie określonym kodeksem granicznym Schengen oraz innymi przepisami odrębnymi. Zakres czynności kontrolnych, określony kodeksem granicznym Schengen, jest zróżnicowany – inny w stosunku do osób korzystających ze wspólnotowego prawa do swobodnego przemieszczania się, a inny dla obywateli państw trzecich. Czynności kontrolne wykonywane są przez uprawnionych funkcjonariuszy Straży Granicznej, którzy zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 234, poz. 1997 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 170, poz. 1218), mają prawo dokonywania kontroli granicznej; zmiana w art. 15 polega także na uchyleniu ust. 2, gdyż zakres kontroli i sposób weryfikacji informacji i dokumentów związanych z przekroczeniem granicy państwowej reguluje kodeks graniczny Schengen,
- 4) w art. 16 po ust. 3 dodaje się ust. 3a stanowiący upoważnienie ustawowe do określenia przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej oraz ministrami właściwymi do spraw gospodarki morskiej i transportu, w drodze rozporządzenia, sposobu ustalania zasięgu terytorialnego przejść granicznych oraz

podmiotów właściwych w tych sprawach, a także szczegółowych obowiązków podmiotów uczestniczących w prowadzeniu komunikacji międzynarodowej wobec organów działających w przejściach granicznych. Dotychczas przedmiotowa delegacja ustawowa była zawarta w art. 14 ust. 4. W wyniku nadania nowego brzmienia art. 14, a także z uwagi na fakt, że aktualnie kwestie dotyczące przejść granicznych są regulowane dopiero w art. 16, uzasadnione jest zamieszczenie w tym ostatnim przepisie także przedmiotowej delegacji. Wskazana zmiana ma charakter porządkowy.

Zmiany w ustawie z dnia 22 kwietnia 2005 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 90, poz. 757) dotyczą przepisów w okresie ich *vacatio legis*. Wskazane zmiany mają charakter przede wszystkim porządkowy i służą dostosowaniu do przepisów prawa Unii Europejskiej dotyczących regulowanej materii.

Konieczność dokonania zmian spowodowana jest wejściem w życie kodeksu granicznego Schengen. Z dniem wejścia w życie tego kodeksu, tj od dnia 13 października 2006 r., uchylone zostały art. 2-8 Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen. W zmienianych przepisach zawarte są odesłania do przepisów Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen, które w świetle aktualnego stanu prawnego stały się bezprzedmiotowe. Pozostawienie wskazanych przepisów w stanie niezmienionym powodowałoby z chwilą ich wejścia w życie istnienie niepełnej regulacji w zakresie, w jakim w przepisach krajowych znajdowałoby się odesłanie do nieobowiązujących przepisów prawa Unii Europejskiej.

Proponowany zakres zmian w ustawie o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw:

- 1) zmiana w art. 2 pkt 7 (dodającym art. 17a i 17b do ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej) polega na nadaniu nowego brzmienia art. 17a i 17b, z uwzględnieniem zmian, jakie dokonały się w prawie Unii Europejskiej w związku z wejściem w życie kodeksu granicznego Schengen. Przepisy art. 17a i 17b od momentu pełnego stosowania dorobku Schengen w Rzeczypospolitej Polskiej umożliwią

tymczasowe przywracanie kontroli granicznej na granicach wewnętrznych. Kontrola na granicach wewnętrznych zostanie zniesiona w związku z decyzją Rady dotyczącą pełnego stosowania dorobku Schengen w Rzeczypospolitej Polskiej. Kodeks graniczny Schengen w tytule III w rozdziale 2 dopuszcza tymczasowe przywrócenie kontroli granicznej na granicach wewnętrznych po spełnieniu określonych w nim warunków. Przewidywane zniesienie kontroli łączy się z koniecznością wprowadzenia ram prawnych przywracania kontroli granicznej osób, w szczególności wskazania właściwego organu w tym zakresie. W przedmiotowym projekcie, analogicznie jak w dotychczasowych rozwiązaniach, proponuje się przyjęcie formy rozporządzenia oraz powierzenia tych kompetencji ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, który jest organem właściwym w sprawach ochrony granicy państwowej i kontroli ruchu granicznego. Regulacja dotycząca tymczasowego przywrócenia kontroli granicznej obejmuje także delegację ustawową do określenia, w drodze rozporządzenia, kategorii obiektów i wyposażenia, których utrzymanie jest niezbędne do przywrócenia kontroli na granicy wewnętrznej,

- 2) zmiana polegająca na nadaniu nowego brzmienia art. 26 pkt 3 jest konieczna z uwagi na zawarte w nim odesłanie do art. 2 Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen. W związku z wejściem w życie kodeksu granicznego Schengen, który uchylił wskazany przepis, odesłanie w tym zakresie stało się bezprzedmiotowe, a wskazane w tym przepisie zdarzenie przyszłe, jakim miało być wydanie decyzji Rady o stosowaniu przez Rzeczpospolitą Polską art. 2 Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen, nie nastąpi, tym samym niemożliwy do ustalenia będzie termin wejścia w życie dodawanych art. 17a i 17b. Dlatego też w nowym brzmieniu wskazanego przepisu proponuje się odesłanie do decyzji Rady dotyczącej pełnego stosowania dorobku Schengen w Rzeczypospolitej Polskiej, w której wskazany zostanie termin zniesienia kontroli osób na wewnętrznych granicach między Rzeczpospolitą Polską a państwami członkowskimi.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które ma wpływ regulacja

Przedmiotowy projekt oddziałuje na organy administracji właściwe w zakresie kontroli ruchu granicznego i ochrony granicy, a także osoby przekraczające granicę państwową Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie w jakim służy zapewnieniu jednoznaczności i pewności obowiązującego stanu prawnego w dziedzinie przekraczania granicy.

2. Konsultacje społeczne

Przedmiotowy projekt wprowadza zmiany o charakterze porządkującym i technicznym. Zmiany proponowane w projekcie służą stworzeniu jednoznacznego stanu prawnego przez uchYLENIE przepisów krajowych regulujących materię objętą bezpośrednio obowiązującymi przepisami Unii Europejskiej. Projekt z uwagi na charakter i zakres regulacji nie podlega konsultacjom społecznym.

Projekt ustawy został opublikowany w dniu 4 stycznia 2007 r. w Biuletynie Informacji Publicznej. W czasie trwania prac nad projektem do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji nie wpłynęły żadne uwagi w trybie konsultacji społecznych, w tym również w ramach działalności lobbingowej.

Ponadto projekt ustawy skierowano do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów celem zaopiniowania OSR, w szczególności pod względem jej zakresu i zakresu konsultacji społecznych. Projekt został pozytywnie zaopiniowany w zakresie OSR.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Wejście w życie ustawy nie spowoduje w przyszłości dodatkowych skutków finansowych w budżecie państwa, w części dotyczącej ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowana regulacja nie wpłynie na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowana regulacja nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ na sytuację i rozwój regionów

Projekt nie wpłynie na sytuację i rozwój regionów.

7. Przedmiot projektu ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Ewa Ośniecka - Tamecka

Min.EOT/964 /2007/DP/mg

Warszawa, 24.04. 2007 r.

Pani Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie granicy państwowej oraz ustawy o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw, wyrażona na podstawie art. 2, ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Panią Ewę Ośniecką - Tamecką, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

Szanowna Pani Minister!

W związku z przedłożonym projektem (sygn. pisma RM-10-56-07 z dn. 19 kwietnia br.), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedłożony projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Janusz Kaczmarek

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

2007 -04- 25

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI ¹⁾

z dnia

w sprawie sposobu ustalania zasięgu terytorialnego przejść granicznych

Na podstawie art. 16 ust. 3a ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. z 2005 r. Nr 226, poz. 1944 oraz z 2007 r. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1 Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa sposób ustalania zasięgu terytorialnego przejść granicznych, podmioty właściwe w tych sprawach oraz szczegółowe obowiązki podmiotów uczestniczących w prowadzeniu komunikacji międzynarodowej wobec organów działających w przejściach granicznych.

Rozdział 2 Sposób ustalania zasięgu terytorialnego przejść granicznych oraz podmioty właściwe w tych sprawach

§ 2. 1. Zasięg terytorialny kolejowego przejścia granicznego obejmuje: rejony kontroli granicznej pociągów na stacji granicznej, w których dokonuje się kontroli granicznej osób, towarów i pociągów oraz odcinek torów kolejowych między tymi miejscami a granicą państwową.

2. Rejony kontroli granicznej pociągów na stacji granicznej oraz na wyznaczonych odcinkach kolejowych przed granicą państwową ustala właściwy miejscowo wojewoda w porozumieniu z naczelnym dyrektorem właściwego oddziału regionalnego Polskich Kolei Państwowych Polskie Linie Kolejowe S.A oraz właściwym komendantem oddziału Straży Granicznej, a w przypadku, gdy w przejściu tym wykonywane są czynności w ramach dozoru celnego, także z właściwym dyrektorem izby celnej.

§ 3. 1. Zasięg terytorialny stałego lotniczego przejścia granicznego obejmuje strefy lotniska, w których dokonuje się kontroli granicznej osób, towarów i statków powietrznych.

2. Obszar stref, o których mowa w ust. 1, ustala właściwy miejscowo wojewoda w porozumieniu z zarządzającym lotniskiem oraz właściwym komendantem oddziału Straży

Granicznej, a w przypadku, gdy w przejściu tym wykonywane są czynności w ramach dozoru celnego, także z właściwym dyrektorem izby celnej.

§ 4. 1. Zasięg terytorialny drogowego przejścia granicznego obejmuje rejony przygraniczne, na których odcinki drogowe przecinają granicę państwową, gdzie dokonuje się kontroli granicznej osób, towarów i pojazdów drogowych.

2. Zasięg terytorialny drogowego przejścia granicznego, o którym mowa w ust. 1, ustala właściwy miejscowo wojewoda w porozumieniu z zarządcą drogi doprowadzającej ruch do przejścia granicznego, oraz właściwym komendantem oddziału Straży Granicznej, a w przypadku, gdy w przejściu tym wykonywane są czynności w ramach dozoru celnego, także z właściwym dyrektorem izby celnej.

§ 5. 1. Zasięg terytorialny morskiego przejścia granicznego obejmuje: rejony w portach i przystaniach, w których dokonuje się kontroli granicznej osób, towarów i statków oraz przewożonych nimi środków transportu albo gdzie odbywa się wyładunek lub załadunek towarów na statki bądź przepływ lub postój tych statków.

2. Zasięg terytorialny morskiego przejścia granicznego, o którym mowa w ust. 1, ustala właściwy miejscowo wojewoda w porozumieniu z właściwym dyrektorem urzędu morskiego i właściwym komendantem oddziału Straży Granicznej oraz właściwym dyrektorem izby celnej.

§ 6. 1. Zasięg terytorialny rzeczno-jezernego przejścia granicznego obejmuje: rejony nadbrzeży, przystani lub miejsca postoju statków, w których dokonuje się kontroli granicznej osób, towarów i statków.

2. Zasięg terytorialny rzeczno-jezernego przejścia granicznego, o którym mowa w ust. 1, ustala właściwy miejscowo wojewoda w porozumieniu z dyrektorem okręgowej dyrekcji gospodarki wodnej oraz właściwym komendantem oddziału Straży Granicznej, a w przypadku, gdy w przejściu tym wykonywane są czynności w ramach dozoru celnego, także z właściwym dyrektorem izby celnej.

Rozdział 3

Szczegółowe obowiązki podmiotów uczestniczących w prowadzeniu komunikacji międzynarodowej wobec organów działających w przejściach granicznych

§ 7. Naczelnik sekcji eksploatacji na stacji granicznej, o której mowa w § 2 ust. 1, lub upoważniony przez niego pracownik tej stacji jest obowiązany informować właściwego komendanta placówki Straży Granicznej, a w przypadku, gdy w przejściu kolejowym wykonywane są czynności w ramach dozoru celnego oraz kontroli sanitarnej, weterynaryjnej i fitosanitarnej, również właściwego naczelnika urzędu celnego, kierownika placówki granicznej kontroli sanitarnej, weterynaryjnej i fitosanitarnej, o:

- 1) planowanym przybyciem, opóźnieniu lub odwołaniu pociągu, mającego przekroczyć granicę państwową, niezwłocznie po otrzymaniu odpowiedniego zawiadomienia;
- 2) przybyciu na granicę państwową dodatkowego pociągu pasażerskiego, najpóźniej na 8 godzin przed jego przybyciem, lub dodatkowego pociągu towarowego - najpóźniej na 2 godziny przed jego przybyciem.

§ 8. 1. Naczelnik sekcji eksploatacji na stacji granicznej, niezależnie od wymaganych zezwoleń innych organów nie może bez zezwolenia funkcjonariusza Straży Granicznej

pełniącego służbę w tym przejściu dopuścić do zmiany miejsca postoju pociągu podstawionego i zgłoszonego do kontroli granicznej w kolejowym przejściu granicznym, jak też na odcinku między rejonem kontroli granicznej pociągów na stacji granicznej, o której mowa w § 2 ust. 1, a granicą państwową.

2. Naczelnik sekcji eksploatacji na stacji granicznej może dokonać zmiany miejsca postoju pociągu oraz dokonać zatrzymania pociągu, z wyłączeniem obowiązku uzyskania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, w przypadku wystąpienia sytuacji związanych z klęską żywiołową, bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia osób znajdujących się w pociągu lub w terytorialnym zasięgu przejścia granicznego.

3. O zmianie miejsca postoju pociągu oraz awaryjnym zatrzymaniu pociągu na odcinku, o których mowa w ust. 1, naczelnik sekcji eksploatacji na stacji granicznej, o której mowa w § 2 ust. 1, lub upoważniony przez niego pracownik tej stacji obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić właściwego komendanta placówki Straży Granicznej, a w przypadku, gdy w przejściu tym wykonywane są czynności w ramach dozoru celnego, także właściwego naczelnika urzędu celnego oraz zapewnić aby pasażerowie nie wsiadali i nie wysiadali z pociągu do chwili przybycia funkcjonariuszy Straży Granicznej pełniących służbę w przejściu granicznym lub rozpoczęcia kontynuowania jazdy, z wyjątkiem przypadków, w których zaistniało zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego.

§ 9. 1. Zarząd, kapitanat lub bosmanat portu jest obowiązany poinformować komendanta placówki Straży Granicznej oraz naczelnika urzędu celnego, a w przypadku, gdy w przejściu morskim wykonywane są czynności w ramach kontroli sanitarnej, weterynaryjnej i fitosanitarnej, również właściwego kierownika placówki granicznej kontroli sanitarnej, weterynaryjnej i fitosanitarnej, o:

1) każdorazowym planowanym zawinięciu do polskiego portu statku z zagranicy oraz o zamierzonym wypłynięciu za granicę statku przebywającego w polskim porcie - najpóźniej na dwie godziny przed zawinięciem lub wypłynięciem;

2) zamierzonej zmianie dotychczasowego miejsca postoju w porcie statku - niezwłocznie po powzięciu takiej wiadomości.

2. Kapitan statku zgłoszonego do kontroli granicznej w przejściu morskim jest obowiązany przedstawić funkcjonariuszowi Straży Granicznej pełniącemu służbę w tym przejściu dokumenty pasażerów i załogi oraz dokumenty statku, udostępnić do kontroli pomieszczenia oraz udzielić niezbędnej pomocy w przeprowadzeniu kontroli granicznej.

§ 10.1. Zarządzający lotniskiem jest obowiązany poinformować komendanta placówki Straży Granicznej oraz naczelnika urzędu celnego, a w przypadku, gdy w przejściu lotniczym wykonywane są czynności w ramach kontroli sanitarnej, weterynaryjnej i fitosanitarnej, również właściwego kierownika placówki granicznej kontroli sanitarnej, weterynaryjnej i fitosanitarnej o planowanym przylocie, odlocie, opóźnieniu lub odwołaniu samolotu startującego z lotniska.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, są przekazywane w formie rozkładu dobowego, w dniu poprzedzającym, a w przypadkach dotyczących odwołań rejsów, ich opóźnień lub rejsów dodatkowych, w formie uzgodnionej przez zarządzającego lotniskiem z organami wymienionymi w ust. 1, z wyprzedzeniem umożliwiającym przygotowanie służb do kontroli i odprawy granicznej.

§ 11. Dowódca jednostki wojskowej, dowódca okrętu wojennego lub zespołu okrętów oraz dowódca wojskowego statku powietrznego jest obowiązany zawiadomić z 24 godzinnym wyprzedzeniem najbliższego komendanta placówki Straży Granicznej, naczelnika urzędu celnego oraz kierownika placówki granicznej kontroli sanitarnej, weterynaryjnej i

fitosanitarnej, o przybyciu z zagranicy lub zamierzonym przekroczeniu granicy państwowej przez osoby nie należące do załogi lub przesyłki w celu poddania tych osób, statku lub ładunku kontroli.

§ 12. Przepisy § 11 stosuje się również do okrętów wojennych i wojskowych statków powietrznych państw obcych. W tym przypadku obowiązek określony w §11 spoczywa na dowódcy polskiej jednostki wojskowej, na której terenie znajduje się okręt wojenny lub wojskowy statek powietrzny.

§ 13. Podmioty określone w § 9 - 11 są zobowiązane do zapewnienia funkcjonariuszom i pracownikom placówki Straży Granicznej, urzędu celnego oraz placówki granicznej kontroli sanitarnej, weterynaryjnej i fitosanitarnej dojazdu i powrotu do miejsca dokonywania kontroli, jeżeli miejsce to znajduje się poza zasięgiem terytorialnym przejścia granicznego.

Rozdział 4 Przepisy końcowe

§ 14. Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania zasięgu terytorialnego przejść granicznych (Dz. U. Nr 239, poz. 1734).

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**Minister
Spraw Wewnętrznych i Administracji**

w porozumieniu:

Minister Obrony Narodowej

Minister Gospodarki Morskiej

Minister Transportu

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr 131, poz. 919 oraz z 2007 r. Nr 38, poz. 245).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie sposobu ustalania zasięgu terytorialnego przejść granicznych jest wypełnieniem upoważnienia ustawowego zawartego w art. 16 ust. 3a ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. z 2005 r. Nr 226, poz. 1944 oraz z 2007 r. Nr ..., poz. ...).

Zgodnie z brzmieniem upoważnienia ustawowego w projekcie określono:

- podmioty właściwe w sprawach ustalenia zasięgu terytorialnego przejść granicznych,
- szczegółowe obowiązki podmiotów uczestniczących w prowadzeniu komunikacji międzynarodowej wobec organów działających w przejściach granicznych, uwzględniając możliwość ograniczenia tych obowiązków w sytuacjach szczególnych.

W projekcie rozporządzenia zawarto również odpowiednie przepisy dotyczące sposobu ustalania zasięgu terytorialnego poszczególnych rodzajów przejść granicznych.

Projekt rozporządzenia zastąpi obecnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania zasięgu terytorialnego przejść granicznych (Dz. U. Nr 239, poz. 1734).

Projekt nie zawiera uregulowań sprzecznych z prawem Unii Europejskiej.